

визначає рівень виробництва аграрної продукції і сировини, а отже - й споживання основних продуктів харчування, від чого залежить здоровий фізичний та психічний розвиток населення даної країни. Серед багато чисельних підгалузей сільського господарства вирішальну роль у забезпеченні належної продовольчої безпеки відіграє виробництво продовольчого і кормового зерна високої якості. Отже, не є перебільшенням стверджувати, що ключова проблема продовольчої безпеки держави - зернове господарство.

Побудова державної концепції продовольчої безпеки та економічної, зовнішньоекономічної діяльності підприємств продовольчого та агропромислового сектора усіх форм власності, повинна спиратись на аналіз існуючої теоретичної, методологічної та нормативної бази, історичного вітчизняного та іноземного досвіду, виділення, уточнення тих положень, які прямо чи опосередковано стосуються проблеми продовольчої безпеки, ролі та місця цієї проблеми у загальній системі національної безпеки, формулювання на цій основі принципів створення та функціонування системи продовольчої безпеки. При цьому слід враховувати об'єктивно існуючі основні суперечності в економічній сфері, стан та перспективи розвитку економіки України. Створення методологічних основ системних досліджень проблем продовольчої безпеки необхідно вести з врахуванням ступеню загроз національним інтересам України, їх вагомості з точки зору можливого впливу та наслідків реалізації, стану та тенденцій розвитку продуктивних сил України, основних чинників продовольчої безпеки, складових її забезпечення в надзвичайних ситуаціях.

РОЗВИТОК МОЛОЧНОГО СКОТАРСТВА ЯК ПРІОРИТЕТНИЙ НАПРЯМОК ВІДРОДЖЕННЯ ТВАРИННИЦТВА

*Кишка Е.В., студент**,

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Сільське господарство має бути пріоритетною галуззю економіки країни, що об'єктивно випливає з виняткового значення та незамінності продукції сільського господарства у життєдіяльності

* Науковий керівник – Турченко М.М., к.е.н, професор

людини і суспільства, з потреби відродження селянства як господаря землі, носія моралі та національної культури. Рівень розвитку сільського господарства є запорукою продовольчого та сировинного забезпечення країни, розширення участі України на міжнародних продовольчих ринках, її економічної незалежності, розвитку сільських територій, удосконалення інфраструктури сільської поселенської мережі, забезпечення соціальних стандартів проживання в сільській місцевості.

За період реформування аграрного сектору України відбувся цілий ряд позитивних зрушень. До числа найбільш доленосних позитивних зрушень можна віднести ліквідацію командно-адміністративного устрою та формування цивілізованого аграрного устрою, який відкрив шлях до зміни характеру відносин власності і виробничих відносин та до створення мережі формувань ринково-підприємницького типу.

Проте, разом, з тим мали місце і негативні наслідки, які багато в чому знецінили згадані вище позитивні зрушення. Серед багато чисельних негативних наслідків найбільш руйнівними є підстави вважати:

— відставання з формуванням зовнішнього та внутрішнього підприємницьких середовищ;

— відставання із здійсненням адміністративно - територіальної реформи;

— відставання з впровадженням надбань нової парадигми управління та її відгалуження стратегічного менеджменту на всіх структурних рівнях аграрного сектору;

— відставання з оптимізацією структури ділової активності на всіх структурних рівнях аграрного сектору;

— відставання з матеріалізацією ідеї глобального менеджменту та з впровадженням положень менеджменту XXI століття.

Інтереси успішного реформування аграрного сектора вимагають негайного здійснення заходів щодо усунення перерахованих вище негативних наслідків його соціально - економічних перетворень.

Розвиток тваринництва, і зокрема молочного скотарства, сьогодні мають стати вирішальними напрямками реформування аграрної сфери.

Відставання з реформування аграрного сектору України призвело до того, що молочне скотарство в даний час знаходиться в важкій кризовій ситуації. Поголов'я сільськогосподарських тварин

неухильно скорочується, що веде до скорочення обсягів виробництва..

В результаті молочне скотарство не в змозі виконати покладені на нього завдання:

по-перше молочне скотарство не здатне внести гідний вклад у забезпечення продовольчої безпеки країни так, при мінімальній нормі споживання 347 кг молока на душу населення і раціональної 380 кг на рік споживання на одну особу в 1990 році становило 373,2 кг а це 98,2 % від раціонального споживання, а в 2010 році 206,4 кг що складає 54,3 % від раціональної норми споживання;

по-друге молочне скотарство не сприяє створенню робочих місць у той час як 50 % працездатного сільського населення є безробітними;

по-третє молочне скотарство не сприяє забезпеченню бездефіцитного балансу гумусу в ґрунті. Так, за 30 років (з 1965 до 1995) вміст гумусу в ґрунтах України знизився з 5,5 % до 3,2 %, тобто на 2,3 %. Якщо такий темп руйнування гумусу протягом наступних 30 років будуть збережені, то його вміст у ґрунті в 2025 році складе 0,9 %;

по-четверте молочне скотарство не сприяє врегулюванню енергетичної кризи шляхом виробництва і подальшого використання біогазу;

по-п'яте молочне скотарство не сприяє реалізації програм соціальної відповідальності як перед персоналом так і перед населенням сільських агломерацій на які базуються тваринницькі об'єкти.

Все сказане вище про економічну, екологічну та соціальну ролі молочного скотарства дозволяє прийти до висновку про невідкладну необхідність нарощування чисельності поголів'я великої рогатої худоби до об'єктивно необхідних розмірів.

Розглядаючи шляхи і способи розв'язання проблеми доцільним буде впровадження міжгосподарської горизонтальної інтеграції, тобто шляхом створення виробничих об'єднань кластерного типу, а також впровадження механізму державної фінансової підтримки шляхом компенсації витрат на будівництво, компенсацію обладнанням та поголів'ям нових молочних ферм розміром не менш, як 2200 корів кожна адже успішно функціонують крупні тваринницькі об'єкти лише за умов створення виробничих об'єднань кластерного типу і різних організаційно-правових форм, кожна з яких уявляє локальну інтегровану виробничу аграрну або агропромислову систему. Такий особливий тип співпраці господарських організацій різного виробничого спрямування в основу якої прокладено взаємні потреби

задоволення яких є взаємовигідними дозволить створити нові високотехнологічні молочні ферми, підвищити продуктивність існуючих, забезпечити виробництво молока, для забезпечення продовольчої безпеки держави, додатково забезпечити виробництво яловичини, забезпечити зростання зайнятості та доходів сільського населення.

МОДЕЛЮВАННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ В АГРАРНОПРОМИСЛОВІЙ СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*Коваленко В.А., пошукач,
Вінницький національний аграрний університет*

Розвиток аграрно-промислової інтеграції у різних її проявах на господарському, регіональному, міжрегіональному рівнях та у межах окремих продуктових підкомплексів показує, що створені впродовж останніх десятиліть інтегровані структури та механізми інтеграційних взаємодій нерідко демонструють свою малоефективність, відсутність довгострокової стратегії розвитку, непорядкованість розміщення та спеціалізації у відповідності до регіональних схем поглиблення суспільного поділу праці тощо. Все це вимагає розробки методичних й практичних рекомендацій з удосконалення внутрі- і міжгалузевих взаємодій у формуванні первинних структур аграрнопромислових формувань.

Технологія створення аграрно-промислової структури передбачає послідовне здійснення низки етапів, відповідно до цілей та зовнішніх умов інтегрування, зокрема: визначення мети та обґрунтування цілей інтегрованого формування; окреслення кола його потенційних учасників, їх функцій та завдань; вибір варіанту організаційного оформлення аграрно-промислового об'єднання та виробничо-господарських взаємодій між його учасниками; побудова організаційно-економічної моделі інтегрованої структури, включаючи її матеріальне, кадрове та нормативно-правове забезпечення; врегулювання питань власності; розробка системи зовнішніх взаємовідносин; відпрацювання механізмів реалізації економічних інтересів учасників інтеграції.

Крім того, процес моделювання аграрно-промислового